

Het Straatnamen-abc

Huisvennen

Tussen de spoorlijn Tilburg en de Roond

Het gebied is mogelijk ooit deel geweest van een groter veengebied, dat vanaf de middeleeuwen is verveend. Het heeft een oude historische grens: de Ringsloot. De Ringsloot ligt in 1832 op de grens van het eigendom van Grancij. Deze familie heeft veel bezittingen die vroeger bij heerlijkheid Boxtel hoorden. Hiertoe horen alle vennen op de Kampina. Ze worden door de heer van Boxtel in de middeleeuwen uitgezonderd van de als 'gemeynt' uitgegeven gronden. Er wordt geopperd dat de heer van Boxtel ze op grond van de regaal als jacht- en visgebied voor zichzelf hield, maar ook de aanwezigheid van winbaar veen kan een reden zijn geweest. In de middeleeuwen zijn veel vennen immers nog niet afgegraven en zijn het nog veenmoerassen. - De Huisvennen vormen een grote eenheid en het is dan ook aannemelijk dat het gebied al in de middeleeuwen de aanblik biedt van één groot aaneengesloten moeras. Ook de hoogteligging (één grote laagte omgeven door hogere zandruggen) maakt dit aannemelijk. Uit het AHN-beeld (Actueel Hoogtebestand Nederland) valt op te maken dat het gebied eenvoudig te ontwateren is door de lagere zandgronden in het noorden te doorgraven en zo de afwatering naar de Essche Stroom te maken. Zo kan men het veen laten leeglopen om het af te graven. Er zijn in de archieven verschillende meldingen van verscheping van turf. Jean Coenen (Baanderheren, Boeren en Burgers) beschrijft bijvoorbeeld dat er in de 14e eeuw vanaf de Kleine Aa bij Luissel, turf uit de Huisvennen per schip wordt vervoerd naar Den Bosch. In 1379 leveren twee mannen vanuit Luissel twee lasten vale turf en een last bruine turf en in 1412 worden door de inwoners van Belvert pleiten turf geleverd, die ook vanuit Luissel verscheept worden. De Huisvennen

stammen mogelijk al uit de middeleeuwen. Veenwinning gaat gepaard met sterke ontwatering. Daardoor zijn er in dit vrij laaggelegen gebied in de loop van de 19e en 20e eeuw maar een paar vennen. Het gebied is in 1832 deels bebost met naaldbos. Mogelijk groeit dit op ontwaterd veen. In het begin van de 20e eeuw komt de brandstof van de Boxtelse elektriciteitscentrale voor een belangrijk deel uit de Huisvennen. In 1950 wordt in de Huisvennen het waterpeil met ongeveer 75 cm verhoogd. Sindsdien is het gebied weer veel natter, met meer vennen. Op een historische kaart van circa 1800 – 1836 staan groot en klein Glasven vermeld. Dat moet zijn: Vlasven. In het gebied zijn nog enkele oude wegtracés zichtbaar, met aan weerszijden sloten. Sinds de waterstandsverhoging zijn deze tracés veel natter geworden en deels onder water verdwenen. Verder liggen er vrij veel gebiedjes met het reliëf van rabatten of begreppeling.

Bron: Jan Neeffjes & Hans Bleumink Boxtel, oktober 2015 voor Natuurmonumenten.

Christ van Eekelen, Heemkunde Boxtel